

DEMOCRACYPLUS

PRAĆENJE PRIMENE PROPISA NA SNAZI O SLUŽBI ZA SPOLJNE POSLOVE REPUBLIKE KOSOVO

NOVEMBAR, 2020

PRAĆENJE PRIMENE

PROPISA NA SNAZI O SLUŽBI ZA
SPOLJNE POSLOVE REPUBLIKE
KOSOVO

NOVEMBAR, 2020

Zahvaljujemo se organizaciji **National Endowment for Democracy (NED)** za finansijsku podršku pruženu ovoj inicijativi.

Gledišta izneta u ovom izveštaju ne odražavaju nužno gledišta donatora.

Ovaj izveštaj priredio je **Emir Abrashi**.

Design and Layout: **Envinion**

Za bliže informacije, posetite stranicu **www.dplus.org**

Sadržaj

I. UVOD.....	6
II. METODOLOGIJA	10
III. ZAKONODAVNI OKVIR KOJI UREĐUJE FUNKCIONISANJE SLUŽBE ZA SPOLJNE POSLOVE	12
IV. NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA FUNKCIONISANJE SLUŽBE ZA SPOLJNE POSLOVE	13
V. NALAZI ISTRAŽIVANJA	14
NEDOSTACI U AKTUELKOM ZAKONODAVNOM OKVIRU	14
A. POLITIČKA NAIMENOVANJA	14
B. ODSUSTVO MEĐUINSTITUCIONALNE I UNUTAR-INSTITUCIONALNE KOORDINACIJE	14
C. ULOGA ODBORA ZA SPOLJNE POSLOVE	14
D. ULOGA DIPLOMATSKE AKADEMIJE	15
E. OSNOVNE ZARADE I DODACI	16
F. ŠKOLOVANJE DECE	17
VI. PREDLOG ZAKONA BR. 06/L-154 O SLUŽBI ZA SPOLJNE POSLOVE REPUBLIKE KOSOVO	18
A. DRŽAVLJANSTVO ŠEFA MISIJE	19
B. TRETMAN PORODICA DIPLOMATA	19
C. PREVREMENO POVLAČENJE ŠEFA MISIJE	20
D. DODELA ZVANJA	20
E. POČASNI KONZULI	20
F. RODNA ZASTUPLJENOST	21
VII. PREPORUKE.....	22
PRILOG I: PREDLOG GENERALNOG KONZULATA U ŽENEVI U VEZI SA UBACIVANJEM POSEBNOG ČLANA KOJI UREĐUJE PITANJE PORODICA DIPLOMATA.....	24

I. Uvod

Spoljna politika jedne zemlje vođena je strategijama i interesima koje država postavlja i na čijoj se zaštiti angažuje, kao nacionalnih interesa, kao i na njihovom postizanju u okviru međunarodnih odnosa. Pristup međunarodnim odnosima vrši se na strateški način, radi negovanja odnosa sa drugim državama. Poslednjih decenija, zbog globalizacije i međunarodnih aktivnosti, države moraju da ostvaruju koordinaciju i sa nejavnim institucijama. Te interakcije imaju za cilj postizanje bilateralne i multilateralne međunarodne saradnje.

Diplomatski odnosi između država uređeni su Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima (1961), kao i Bečkom konvencijom o konzularnim odnosima (1963). Republika Kosovo je osnovala svoje Ministarstvo spoljnih poslova marta 2008. godine, na osnovu Glave IV, člana 65 tačke 1 i člana 96 tačka 1, Ustava Republike Kosovo, u cilju uređivanja, produbljivanja i ostvarivanja odnosa sa drugim državama i organizacijama, koje su predmet međunarodnog prava.

Zakon br. 03/L-044 o Ministarstvu spoljnih poslova i diplomatskoj službi Republike Kosovo usvojen je u Skupštini Republike Kosovo 13. marta 2008, čime se obeležava osnivanje diplomatske službe Republike Kosovo. Ovaj Zakon je izmenjen i dopunjen Zakonom br. 03/L-207, koji je proglašen ukazom predsednika Republike Kosovo 8. jula 2010. Ovaj zakon je trenutno na snazi i uređuje službu za spoljne poslove Republike Kosovo, mada je bilo nekoliko pokušaja prethodnih vlada Republike Kosovo da donesu novi zakon, koji bi detaljnije uredio službu za spoljne poslove Kosova.

NA OSNOVU ZAKONA O MSP¹-U,
ČLAN 3 „MINISTARSTVO SPOLJNIH
POSLOVA I DIPLOMATSKA SLUŽBA
REPUBLIKE KOSOVA, KOJI OBUHVATAJU
MINISTARSTVO I NJEGOVO OSOBLJE
U AMBASADAMA U INOSTRANSTVU
SU DEO VLADE REPUBLIKE KOSOVA”.
TAKOĐE, TAČKA 3.2 ISTOG ČLANA GLASI
„MINISTARSTVO SPOLJNIH POSLOVA
FORMULIŠE I SPROVODI SPOLJNU
POLITIKU REPUBLIKE KOSOVA ”.

1 Ministarstvu spoljnih poslova od 2020. dodata je komponenta dijaspore, a zvanična skraćenica ovog resora je MSPD. U ovom izveštaju skraćenica koja se koristi za ovo Ministarstvo je MSP, s obzirom na to da se trenutno važeći zakoni upućuju na ovaj resor bez komponente dijaspore.

U tom kontekstu, ministar/ka spoljnih poslova upravlja Ministarstvom, ambasadama, uvek u koordinaciji sa premijerom i Vladom, ali takođe u konsultaciji sa predsednikom Republike, i podnosi izveštaj Skupštini Republike. Član 84 (10) Ustava Republike Kosovo predviđa sledeće: „[predsednik Republike Kosovo]: ... upravlja spoljnom politikom države;”. Ustav Republike Kosovo predviđa da ministar spoljnih poslova podnosi izveštaj Skupštini Republike Kosovo, pošto član 65 (10) Ustava glasi: [Skupština Republike Kosovo]: ... (12) nadzire spoljnu i bezbednosnu politiku;”.

Član 93 (1) Ustava predviđa da „[Vlada]: predlaže i sprovodi unutrašnju i spoljnu politiku zemlje;”, dok član 94 (4) obavezuje da se: „[Premijer]: ... savetuje sa Predsednikom o sprovođenju spoljne politike zemlje”.

Iz ovoga se može shvatiti da spoljna politika zemlje zahteva složenu koordinaciju između najviših institucija u državnoj hijerarhiji, a isto bi trebalo činiti bez prejudiciranja političkog položaja jedne ili druge strane. Ministar/ka spoljnih poslova mora uravnotežiti i ostvarivati koordinaciju između svih ovih institucija, pre izrade državnih stavova o određenim pitanjima, kojima će zastupati državu u spoljnim poslovima.

S druge strane, diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Kosovo uvek moraju da očuvaju svoju političku nepristrasnost i ni na koji način ne smeju da dozvole da budu podložni stavovima koji nisu u skladu sa zvaničnim stavom institucionalnih čelnika. Iz tog razloga, u slučaju zaposlenja u službi za spoljne poslove, od diplomata Republike Kosovo se očekuje da prekinu bilo koju političku aktivnost u kojoj su ranije bili angažovani, na osnovu tačke 1.2. člana 32 Zakona o Službi spoljnih poslova, koji propisuje obavezu da „[Službenik službe za spoljne poslove ima za zadatak] da obustavi svoju aktivnost u političkoj partiji, organizaciji ili udruženju za vreme službe u inostranstvu”. Diplomate ne bi trebalo nikako da staju na stranu u slučajevima međuinstitucionalne nekoordinacije u zemlji, a za svaki zvaničan stav u zemlji domaćinu moraju se koordinirati sa MSP-om, i u svim okolnostima moraju štiti interese i integritet zemlje u zemlji u kojoj su akreditovani.

Ministarstvo spoljnih poslova je koordinaciono telo za svu međunarodnu saradnju svih institucija. Član 4 Zakona br. L/03-044 predviđa da:

“4.1 *Ministar spoljnih poslova i Predsednik i Premijer Republike Kosova su ovlašćeni da potpisuju ugovore i ostale obavezujuće međunarodne konvencije u ime Republike Kosova, i da potpisuju instrumente za pristupanje međunarodnim konvencijama koje su već na snazi.*

4.2 *Ovo ovlašćenje, kada se radi o konkretnim ugovorima i konvencijama, Ministar može u pisanom obliku da prenese na:*

- A** šefove ambasada Republike Kosova ili diplomatskih misija u inostranstvu;
- B** druge ministre u čijoj je nadležnosti predmet ugovora ili međunarodnog sporazuma”.

Međutim, isti zakon predviđa da čak i nakon potpisivanja ovih sporazuma, ako su obavezujući međunarodni ugovori i konvencije, oni ne stupaju na snagu na Kosovu sve dok ih ne ratifikuje Skupština Republike Kosovo. Tačka 4.3, člana 4 istog Zakona obavezuje na sledeće: „... *Takve ratifikacije proglašava Predsednik i one se objavljuju zajedno sa tekstom ugovora ili međunarodnih sporazuma u Službenom listu*”.

Predstavništva Republike Kosovo podeljena su na diplomatske misije, koje uključuju ambasade i stalne misije u međunarodnim organizacijama, i konzularne misije, koje uključuju generalne konzulate, konzulate, podkonzulate i konzularne kancelarije.

Član 9 Zakona br. 03/L-122 predviđa sledeće:

- 1.** Diplomatska predstavništva se otvaraju, reorganizovanju i zatvaraju odlukom Predsednika po konsultaciji sa Predsednikom Vlade;
- 2.** Ova diplomatska predstavništva su pod autoritetom i uputstvima Ministarstva Inostranih Poslova;
- 3.** Način funkcionisanja, struktura i broj osoblja diplomatskih predstavništava se određuje od strane Ministra Inostranih Poslova”.

Diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Kosovo otvaraju se u drugim zemljama nakon potpisivanja diplomatskih odnosa sa drugim zemljama, kao i nakon dobijanja saglasnosti tih zemalja za otvaranje ovih misija u zemljama domaćinima. Otvaranje ovih predstavništava, uključujući privilegije i imunitet, uređeno je na osnovu Bečke konvencije o diplomatskim odnosima (1961) i Bečke konvencije o konzularnim odnosima (1963). Osoblje ambasade čine ambasador / šef misije, diplomatsko osoblje, tehničko i administrativno osoblje, kao i uslužno osoblje. Jedna ambasada može biti akreditovana u više od jedne države, u kom slučaju ambasador / šef misije služi kao nerezidentni predstavnik Republike Kosovo u trećim zemljama. Diplomatsko osoblje koje služi u ambasadi čine karijerne diplomate koje su deo Službe za spoljne poslove Republike Kosovo. Deo ovog osoblja takođe može činiti osoblje koje dodeljuju druga ministarstva, za određene službe u ambasadama, kao u slučaju vojnih atašea, koje dodeljuje Ministarstvo odbrane, policijskih atašea, koje dodeljuje Ministarstvo unutrašnjih poslova, itd. Obično osoblje koje nije deo Službe za spoljne poslove Republike Kosovo plaćaju ministarstva koja su ih dodelila u date misije, u dogovoru sa Ministarstvom spoljnih poslova.

Izuzetak od pravila da se bude karijerni diplomata može napraviti ambasador / šef misije, koji mogu biti i politički imenovana lica, u srazmeri 50% naspram 50%, na osnovu **Zakona br. 03/L-207²**, kao i lokalno osoblje u zemlji u kojoj misija deluje, koje ne mora biti deo Službe za spoljne poslove Republike Kosovo.

² Zakon br. 03/L-207 o izmeni i dopuni Zakona br. 03/L-044 o Ministarstvu spoljnih poslova i diplomatskoj službi Republike Kosovo.

Član 9 Zakona br. 03/L-122 predviđa sledeće:

- 1 Diplomatska predstavništva se otvaraju, reorganizovanju i zatvaraju odlukom Predsednika po konsultaciji sa Predsednikom Vlade;
- 2 Ova diplomatska predstavništva su pod autoritetom i uputstvima Ministarstva Inostranih Poslova;
- 3 Način funkcionisanja, struktura i broj osoblja diplomatskih predstavništava se određuje od strane Ministra Inostranih Poslova”.

II. Metodologija

Svrha ovog istraživanja odnosi se na procenu primene Zakona br. 03/L-044 o Ministarstvu spoljnih poslova i Službi za spoljne poslove Republike Kosovo, koji je dopunjen Zakonom br. 03/L-207; Zakona br. 03/L-122 o Službi spoljnih poslova Republike Kosovo kao i Zakona br. 03/L-125 o konzularnoj službi diplomatsko-konzularnih predstavništava. Ovo istraživanje takođe analizira Predlog zakona br. 06/L-154 o Službi za spoljne poslove Republike Kosovo kako bi analizirao da li se bavi pitanjima koja su identifikovana kao problematična u primeni trenutno važećeg zakonodavstva.

U okviru ovog istraživanja, obrađena su sledeća pitanja:

1. Da li se primenjuju propisi koji su trenutno na snazi?
2. Utvrđivanje mogućih nedostataka u trenutno važećem zakonodavstvu?
3. Da li su nadležnosti MSP-a i institucija koje vode spoljnu politiku zemlje jasno definisane u zakonima koji su trenutno na snazi?
4. Da li je neophodno usvojiti novi zakon o MSP-u i Službi za spoljne poslove?
5. Da li se Predlog zakona o Službi spoljnih poslova, koji je podnesen Skupštini u prethodnom skupštinskom sazivu, bavi ovim pitanjima?

Do odgovora na ova pitanja pokušalo se doći putem: (I) analize aktuelnog zakona, podzakonskih akata, analiza Predloga zakona br. 06/L-154 koji je podnet Skupštini u prethodnom skupštinskom sazivu 11. marta 2019. godine, kao i Bečka konvencija o diplomatskim odnosima (1961) i Bečka konvencija o konzularnim odnosima (1964); (II) analiza izveštaja objavljenih u medijima, drugim institucijama i organizacijama koje se bave praćenjem spoljne politike; (III) putem razgovora sa osobama koje su služile i / ili još uvek služe u službi spoljnih poslova, neobelodanjivanjem njihovog identiteta.

U okviru ovog istraživanja, obrađena su sledeća pitanja:

- 1 Da li se primenjuju propisi koji su trenutno na snazi?
- 2 Utvrđivanje mogućih nedostataka u trenutno važećem zakonodavstvu?
- 3 Da li su nadležnosti MSP-a i institucija koje vode spoljnu politiku zemlje jasno definisane u zakonima koji su trenutno na snazi?
- 4 Da li je neophodno usvojiti novi zakon o MSP-u i Službi za spoljne poslove?
- 5 Da li se Predlog zakona o Službi spoljnih poslova, koji je podnesen Skupštini u prethodnom skupštinskom sazivu, bavi ovim pitanjima?

Do odgovora na ova pitanja pokušalo se doći putem:

- I analize aktuelnog zakona, podzakonskih akata, analiza Predloga zakona br. 06/L-154 koji je podnet Skupštini u prethodnom skupštinskom sazivu 11. marta 2019. godine, kao i Bečka konvencija o diplomatskim odnosima (1961) i Bečka konvencija o konzularnim odnosima (1964);
- II analiza izveštaja objavljenih u medijima, drugim institucijama i organizacijama koje se bave praćenjem spoljne politike;
- III putem razgovora sa osobama koje su služile i / ili još uvek služe u službi spoljnih poslova, neobelodanjivanjem njihovog identiteta.

III. Zakonodavni okvir koji uređuje funkcionisanje Službe za spoljne poslove

Zakon br. 03/L-044 o Ministarstvu spoljnih poslova i diplomatskoj službi Republike Kosovo usvojen je u Skupštini Republike Kosovo 13. marta 2008, i izmenjen je i dopunjen Zakonom br. 03/L-207, koji je usvojen dana 8. jula 2010, i koji je proglašen ukazom br. DL-037-2010/16, od dana 28. jula 2010.

Ovaj zakon ima 12 odredaba koje uređuju suštinske aspekte funkcionisanja službe spoljnih poslova, uređujući na taj način osnovnu infrastrukturu, ali ne i funkcionisanje službi, na konsolidovan i detaljan način. Ovim se zakonom uređuje funkcionisanje Ministarstva spoljnih poslova, diplomatskih i konzularnih predstavništava, osoblja službe spoljnih poslova, pitanja imenovanja šefova misija i njihovog osoblja, kao i pitanja u vezi sa finansijskim upravljanjem i nabavkom.

Zakon br. 03/L-122 o Službi spoljnih poslova Republike Kosovo usvojen je dana 16. decembra 2008, a proglašen je Ukazom br. DL-071-2008/16, od dana 30. decembra 2008. Dok je, istog datuma, usvojen u Skupštini Republike i proglašen ukazom predsednika Republike i **Zakon br. 03/L-125 o konzularnoj službi diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Kosovo**.

Zakon o službi za spoljne poslove pruža širi okvir, koji dopunjuje Zakon o Ministarstvu spoljnih poslova i diplomatskoj službi Republike Kosovo, ali bez njegovog ukidanja. Ovaj zakon se bavi isključivo pitanjima vezanim za diplomatska predstavništva i pitanjima koja se odnose na diplomatsku službu uopšteno, ali ne pokriva deo konzularnih zvanja, koji su prepušteni isključivo Zakonu br. 03/L-125 o konzularnoj službi diplomatsko-konzularnih predstavništava.

Zakon br. 03/L-125 o konzularnoj službi diplomatsko-konzularnih predstavništava proglašen je ukazom br. DL-073-2008 od dana 30. decembra 2008. Ovaj zakon ima ukupno 18 odredaba i bavi se isključivo regulatornim pitanjima koja se odnose na konzularna predstavništva i konzularna pitanja generalno, od imenovanja konzula do konzularnih taksi.

Pored gore pomenutih zakona, funkcionisanje Službe za spoljne poslove Republike Kosovo vrši se kroz uredbe, odnosno Uredbu o Službi za spoljne poslove, koju je 2009. godine donela Vlada Republike Kosovo, kao i Uredbu o konzularnoj službi, koju je donelo Ministarstvo spoljnih poslova, takođe 2009. godine.

IV. Nadležne institucije za funkcionisanje Službe za spoljne poslove

Nadležne institucije za sprovođenje spoljne politike zemlje su: Ministarstvo spoljnih poslova i njemu podređene institucije, konkretno ambasade i konzulati Republike Kosovo. Ministarstvo spoljnih poslova, dakle, sprovodi spoljnu politiku države, i predstavlja državu u inostranstvu, sprovodeći prioritete Vlade, ali u koordinaciji sa predsednikom Republike, koji je nosilac spoljne politike prema Ustavu, član 84 (10), kao i podnošenjem izveštaja Skupštini.

Ambasade i konzulati predstavljaju zemlju i štite državne interese u onim zemljama u kojima su akreditovani (ambasade), kao i u okruzima (konzulati).

“

MINISTARSTVO SPOLJNIH POSLOVA I NJEMU PODREĐENE INSTITUCIJE, KONKRETNO AMBASADE I KONZULATI REPUBLIKE KOSOVO. MINISTARSTVO SPOLJNIH POSLOVA, DAKLE, SPROVODI SPOLJNU POLITIKU DRŽAVE, I PREDSTAVLJA DRŽAVU U INOSTRANSTVU, SPROVODEĆI PRIORITETE VLADE, ALI U KOORDINACIJI SA PREDSEDNIKOM REPUBLIKE, KOJI JE NOSILAC SPOLJNE POLITIKE PREMA USTAVU, ČLAN 84 (10), KAO I PODNOŠENJEM IZVEŠTAJA SKUPŠTINI.

V. Nalazi istraživanja

Nedostaci u aktuelnom zakonodavnom okviru

Aktuelno zakonodavstvo koje je na snazi i koje uređuje oblast spoljne službe Republike Kosovo ostavlja mnoga područja konkretno nepokrivenim, dajući diskreciono pravo ministru/ ministarki spoljnih poslova da odluči o toku poslova u Ministarstvu i diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Kosovo.

A Politička naimenovanja

Ovde postoji puno prostora za zloupotrebe, posebno u pitanjima rotacije i imenovanja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Nedostatak jasne definicije omogućio je uplitanje politike od procesa zapošljavanja novih diplomata do njihovog unapređenja, imenovanja u diplomatska predstavništva i njihove rotacije - produžavajući mandat onima koji imaju političku podršku čak i u slučajevima kada zakon propisuje drukčije. Član 6 Zakona br. 03/L-207, tačka 7.7 predviđa sledeće „Najmanje pedeset procenata (50%) novih imenovanja Ambasadora i Šefova Misija treba da bude sprovedeno iz postojećeg sastava Inostrane Službe Republike Kosova, dok ovo generalno nije ispoštovano, a u velikom broju slučajeva je prekoračena kvota od 50% u političkim imenovanjima. Još jedna tačka koja nije primenjena, je tačka 7.8 istog člana, istog Zakona, koja glasi: „Osobe imenovane na položaje Ambasadora i Šefova Misija, koje nisu deo Inostrane Službe Republike Kosovo služiće samo jedan mandat, i nakon kompletiranja ovog mandata neće se smatrati delom Inostrane Službe”. Brojni su slučajevi kada su politički imenovanim osobama na položaju ambasadora i šefova misija obnavljani mandati ili su premeštani u drugu zemlju. Stoga ovu tačku treba precizirati i takva kršenja ne treba tolerisati.

B Odsustvo međuinstitucionalne i unutar-institucionalne koordinacije

Ono što otežava sprovođenje Zakona o službi spoljnih poslova je činjenica da nedostaje interna koordinacija između ključnih institucija koje se bave sprovođenjem spoljne politike - odnosno između Predsedništva, Kabineta premijera i Ministarstva spoljnih poslova, onemogućavajući jedinstvenu spoljnu politiku. Pored nedostatka koordinacije političke scene, još jedan problem u primeni ovog zakona je nedostatak koordinacije, a često i rivalstvo, između političkog i civilnog osoblja Ministarstva spoljnih poslova. Po ovom pitanju, neretko se podele iznutra odražavaju i van institucije. Podsećamo, jedan takav slučaj kada je Generalna direkcija MSP-a poslala cirkularno pismo diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Kosovo, naređujući im da u svojim predstavništvima ne smeju imenovati osoblje koje je postavio ministar spoljnih poslova, u to vreme Behgjet Pacolli.

Takva rivalstva, osim što ometaju funkcionisanje spoljne službe, takođe ugrožavaju da se država pokaže neozbiljnom u očima države domaćina. Prema tome, aktuelno zakonodavstvo ne precizira tačno uloge svih strana, pa je stoga neophodno da se takva pitanja obrade u novom zakonu o Službi za spoljne poslove.

C Uloga Odbora za spoljne poslove

Ono što se može primetiti iz sadašnjeg Zakona jeste da nije precizirana uloga parlamentarnog odbora za spoljne poslove, uloga koja bi trebalo da podrazumeva ne samo praćenje spoljne politike, već i jačanje parlamentarne diplomatije. Štaviše, Zakon br. 03/L-207, član 6, tačka 7.5, glasi „Izveštaj Odbora je savetodavnog karaktera i nije obavezujući za Predsednika Republike Kosovo” kada se radi o imenovanju

političkih ambasadora. Ovo podriva ulogu Skupštine kojoj treba podnositi izveštaj o pitanjima vezanim za spoljnu politiku. Ono što je primećeno u prošlosti je da, obično, ministri spoljnih poslova izbegavaju da redovno izveštavaju Odbor, a to ne šalje dobru poruku u vezi sa koordinacijom spoljne politike. Služba za spoljne poslove nije kompletna bez parlamentarne diplomatije, pa se preporučuje da novi zakon o Službi za spoljne poslove precizira ulogu koju će poslanici imati u predstavljanju zemlje u inostranstvu, putem parlamentarne demokratije.

D Uloga Diplomatske akademije

Jedan deo zaposlenih u službi spoljnih poslova imaju izražen nedostatak znanja o procedurama, zakonodavstvu, pravilima i običajima koji su neophodni za predstavljanje Republike Kosovo u inostranstvu. Ovdje uloga Diplomatske akademije (AD) mora biti presudna u stvaranju novih kadrova. Diplomatska akademija je, prema načinu na koji trenutno funkcioniše, institucija koja obučava zaposlene diplomate, pa je neophodno da se ova obuka intenzivira, proširi i učini obaveznom za članove Službe za spoljne poslove. U poslednjih godinu dana, primetna je veća je dinamika u radu DA, koji je počeo da organizuje redovnu obuku ne samo za novozaposlene diplomate, već i za celo osoblje Službe, kao i za službenike drugih ministarstava - što je ranije nedostajalo, iako je predviđeno mandatom Akademije, konkretno u tačkama 2 i 3 člana 4 [Delatnost Akademije] Uredbe br. 01-2012 o funkcionisanju Diplomatske akademije Republike Kosovo:

2. Organizuje i rukovodi obuke diplomatskog i konzularnog osoblja
3. Organizuje i rukovodi obuke za osoblje određenih ministarstava koji se pripremaju da služe u misijama Republike Kosovo van zemlje”.

S druge strane, pored obuke, Diplomatska akademija bi trebalo da bude elitna institucija obrazovanja i vaspitanja

novih generacija diplomata, za šta bi delokrug Akademije trebalo proširiti izvan trenutnog, pretvarajući DA u autonomnu instituciju u okviru MSP-a, koja pored pružanja obuke zapošljava i obrazuje mlađe generacije kosovskih diplomata.

Dakle, pošto DA trenutno pruža obuku i služi kao neka vrsta „tečaja“ za zvaničnike koji su već primljeni u službu za spoljne poslove, naša preporuka bi bila da ovu instituciju pretvorimo u stručnu školu koja nudi postdiplomsko obrazovanje svima onima koji su zainteresovani za oblast diplomatije, koja će istovremeno zapošljavati u Službi najbolje kadrove koji proizađu na kraju ovog obrazovanja. Dakle, treba uzeti u obzir praksu Diplomatske akademije u Beču i težiti transformaciji DA u elitnu instituciju.

Novi zakon takođe treba da se pozabavi i eliminiše nejasnoće u vezi sa korišćenim imenima i terminima, kao što su: „Institucionalne vlasti“ i „službenici službe spoljnih poslova“; „članovi osoblja misije“ i „članovi službe spoljnih poslova“; „administrativno i tehničko osoblje“, „diplomatsko osoblje“ i „uslužno osoblje“; „Služba za spoljne poslove“ i „Diplomatska služba“ itd. Dakle, Služba za spoljne poslove i diplomatska služba su ista stvar, te pri izradi novog zakona, treba ovo izbeći, takve nejasnoće u terminima i nazivima stvaraju konfuziju ne samo za one koji zakon čitaju, već i za same službenike Službe za spoljne poslove.

E Osnovne zarade i dodaci

Ako se osvrnemo na način na koji Služba trenutno funkcioniše, svi službenici u predstavništvima koji imaju diplomatska i konzularna zvanja podležu jednakom finansijskom tretmanu u odnosu na zvanje koje imaju. To onemogućava adekvatno funkcionisanje predstavništava, jer se životni standard razlikuje od zemlje do zemlje i nepravedno je primati istu zaradu kao diplomata koji služi u Tirani, na primer, sa onima u Tokiju, na primer. Dok Tirana ima životni standard sličan Prištini, zarade koje naše diplomate primaju u periodu kada služe u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Kosovo u Republici Albaniji, pružaju im mogućnost za dostojanstven i natprosečan život. S druge strane, Tokio se na svim rang listama najskupljih gradova za život svrstava u jedan od najskupljih gradova na svetu, dok diplomate Republike Kosovo u Tokiju primaju iste zarade kao i diplomate Republike Kosovo koji služe u Tirani.

Takva situacija, osim što dovodi naše diplomate u težak položaj, dovodi u težak i odnos između država. Budući da je uzet primer ambasade Republike Kosovo u Tokiju, onda treba imati na umu da je naša ambasada u Tokiju ostala bez ambasadora u periodu od skoro dve godine, tačnije od 13. decembra 2014. godine kada je mandat ambasadora Ahmeta Shale istekao, do 7. septembra 2016. godine kada je Leon Malazogu imenovan na ovu funkciju. Dakle, u periodu od skoro dve godine, Republika Kosovo je smanjila nivo zastupljenosti u Japanu na nivo otpravnika poslova, i to, između ostalog, zbog oklevanja službe u Japanu zbog nesrazmere između nivoa zarade i troškova života.

Ovim pitanjem treba se pozabaviti novi zakon o službi za spoljne poslove, jer situacije poput gore pomenute utiču ne samo na ugled države, već i na odnos sa državom domaćinom.

Još jedna stvar koju treba uzeti u obzir kada se radi o zaradama i dodacima za diplomate Republike Kosovo je činjenica da životni standard u nekoj državi ne određuje nužno troškove života u toj zemlji. Da ilustrujemo primerima, Republika Kosovo trenutno ima rezidencijalne ambasade u Dakaru u Senegalu i u Daki, Bangladeš.

Tačno je da je životni standard u obe države nizak i na prvi pogled to znači da naše diplomate u tim zemljama mogu da žive dostojanstveno, ali s obzirom na to da je u tim zemljama sloboda kretanja za strane diplomate ograničena (bilo iz bezbednosnih ili iz drugih razloga), onda treba imati na umu da je život ovih diplomata ograničen na određena područja, u određenim oblastima u gradovima u kojima služe - mesta koja obično posećuje osoblje diplomatskog kora i zvaničnici odnosnih vlada. Shodno tome, ova područja nose sa sobom i veće troškove, a usluge u njima su - zbog ekskluzivnosti - višestruko veće nego što bi obično bile u bilo kom evropskom gradu.

Dakle, dok kosovski diplomata koji služi u Berlinu, na primer, može slobodno putovati, snabdevati se hranom u bilo kom delu grada, ići u bilo koji restoran i baviti se rekreativnim aktivnostima bilo gde, diplomata koji služi u jednom iz gore pomenutih predstavništava mora to činiti u zoni posebno utvrđenoj u tu svrhu, bez mogućnosti izbora nižih cena.

Još jedan problem sa kojim se suočavaju naše diplomate koje služe u udaljenim područjima je činjenica da Ministarstvo snosi troškove putovanja prilikom započinjanja misije i pri njenom završetku. Dakle, bilo bi dobro da Ministarstvo jednom godišnje pokrije troškove putovanja na odmor, a naš predlog bi bio da se šefu misije pokrije puna cena troškova karte, dok za ostatak porodice Ministarstvo pokrije 80% cene karte - kako bi se samim tim podstaklo traženje jeftinijih opcija povratnog putovanja.

F Školovanje dece

Što se tiče obrazovanja dece kosovskih diplomata, treba imati na umu da Ministarstvo spoljnih poslova i dijaspore trenutno pokriva troškove do 250 € / mesečno za osnovno i srednje obrazovanje dece naših diplomata, u skladu sa članom 20. tačka 4. Uredbe o Službi za spoljne poslove. Za one zemlje u kojima diplomate mogu da školuju svoju decu u javnim školama, ovaj iznos može biti dovoljan da pokrije ove troškove. Dok je za one zemlje u kojima je nemoguće da se deca školuju u javnim školama, kao u slučaju Bangladeša, Senegala, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Katara, Saudijske Arabije, Tajlanda itd., izbor vrlo mali i primorava diplomate da biraju između opcije da u misiju povedu svoju porodicu ili da u nju odu sami. U ovom drugom slučaju, treba imati na umu da isti neće biti u mogućnosti da u potpunosti izvršavaju svoje predviđene dužnosti, jer će morati da uzimaju češće odmore kako bi proveli vreme sa svojom porodicom.

Zakon br. 03/L-122 o Službi za spoljne poslove Republike Kosovo, u glavi V, član 34, tačka 3 glasi:

“Ministarstvo Inostranih Poslova garantuje osnovno i srednje obrazovanje za decu osoblja, imenovanog u diplomatskim predstavništvima i kada je to potrebno, osigurava finansiranje ovog obrazovanja. Način, kriterijumi i uslovi finansiranje se određuju Pravilnikom o Službi u Inostranstvu”.

Dok, tačka 2 člana 20 Uredbe o Službi za spoljne poslove predviđa:

“Kada se u zemlji prijema školski sistem odvija na jezicima različitim od stranih jezika, koji se uče u obrazovnom sistemu Kosova, troškovi školovanja dece diplomatskog osoblja se pokrivaju delimično, kada je to podnosivo, iz budžeta diplomatskog predstavništva, kada se školovanje odvija u međunarodnim privatnim školama”.

Dakle, jasno je da je Ministarstvo spoljnih poslova dužno da obezbedi sredstva za obrazovanje dece zaposlenih u službi za spoljne poslove, posebno tamo gde se nastava ne održava na jednom od jezika koji se uče u obrazovnom sistemu Kosova, ali se to ne može se postići iznosom koji se trenutno primenjuje, tj. sa 250 € / mesečno, odnosno 3.000 € / godišnje.

Ono što se može zaključiti iz analize trenutno važećeg zakonodavstva, jeste da kao takvo, služi kao svojevrsna kodifikacija službe spoljnih poslova, koja uređuje funkcionisanje Ministarstva i Službe uopšteno, ali ne zalazeći previše u detalje. Ono što je nedostatak važećeg zakonodavstva je činjenica da ono ne pokriva i ne uređuje mnoga važna područja, poput pitanja rotacije, dodataka, tretmana porodica diplomata itd., koja su trenutno obuhvaćena podzakonskim aktima i pravilnikom. Kako je veliki deo rada službe za spoljne poslove uređen podzakonskim aktima, ovo ostavlja mogućnost nosiocima odluka da donose odluke koje često nisu u skladu sa praksom i običajima diplomatije, poput otvaranja dva odvojena predstavništva u jednom gradu, kao u slučaju ambasade i generalnog konzulata u Tirani. Diplomatska praksa ne predviđa postojanje dva odvojena predstavništva iste države u jednom gradu. Dakle, ambasada se nalazi u glavnom gradu i pruža potrebne konzularne usluge za sve građane koji ih trebaju, dok se konzulati otvaraju u drugim gradovima, u zavisnosti od njihove veličine ili značaja koji grad može imati za državu koja ih šalje (broj građana koji žive u tom gradu, istorijske veze, ekonomske veze itd.).

Stoga bi novi zakon trebalo da bude potpuniji i detaljniji, kao i da uredi gore pomenute aspekte, tako da ne prepusti diskreciji nadležnih predstavnika vlasti donošenje odluka koje bi potencijalno mogle biti u suprotnosti sa međunarodnom praksom, i time okrnjile ugled Republike Kosovo u međunarodnoj areni, kao i funkcionisanje Službe za spoljne poslove.

VI. Predlog zakona br. 06/L-154 o Službi za spoljne poslove Republike Kosovo

Predlog zakona br. 06/L-154 o Službi za spoljne poslove Republike Kosovo podnet u prethodnom skupštinskom sazivu Skupštine Republike Kosovo dana 11. marta 2019. godine, sveobuhvatniji je od zakona koji je trenutno na snazi i koji uređuje oblast spoljne politike. Generalno, ovaj predlog zakona napisan je na jasan i razumljiv način, služi kao neka vrsta kodifikacije svih relevantnih propisa koji pokrivaju oblast spoljne politike, i poboljšava neke nedostatke koji su uočeni tokom operativnog rada službe spoljnih poslova, koja je ušla već u drugu deceniju svog funkcionisanja.

Međutim, ni ovaj predlog zakona ne rešava jasno neke probleme sa kojima se suočava Služba za spoljne poslove.

Član 4, tačka 4 ovog predloga zakona predviđa da:

“Ministar u vezi sa spoljnom politikom podnosi izveštaj premijeru, Skupštini i obaveštava predsednika u vezi sa sprovođenjem spoljne politike”,

dok tačka 2.1 člana 7 predviđa:

“[Ministarstvo] koordiniše službene stavove sa Vladom i predsednikom”.

Dakle, postoji neslaganje između ovih tačaka u vezi sa ulogom predsednika u spoljnoj politici. Da bi se izbegli nesporazumi koji su se često dešavali duž kosovske državnosti u vezi sa ulogom predsednika u spoljnoj politici. Imajući u vidu da član 84 (10) Ustava Republike Kosovo predviđa sledeće: „[predsednik Republike Kosovo]: ... upravlja spoljnom politikom države; ...”, bilo bi dobro da novi Zakon o spoljnoj politici jasno definiše koja je uloga predsednika na ovom polju, poštujući presudu br K043/19 Ustavnog suda u predmetu Državne delegacije Republike Kosovo u procesu dijaloga sa Srbijom, kao i da se jasno definiše kakva koordinacija treba da postoji između Ministarstva spoljnih poslova i dijaspore, Kancelarije premijera i Kancelarije predsednika, kako bi se izbegli problemi sa kojima se kosovska diplomatija suočavala tokom 12-godišnjeg perioda svog postojanja.

Takođe, član 8. predloga zakona, pruža nejasnu organizacionu strukturu Ministarstva, jer je redosled u ovom predlogu zakona sledeći:

- 1 Ministar
- 2 Generalni sekretar
- 3 Politički direktor
- 4 Generalne direkcije
- 5 Diplomatska akademija
- 6 Diplomatski protokol
- 7 Odeljenja
- 8 Odseci

Naš je predlog da organizaciona struktura Ministarstva izgleda ovako:

- 1 Ministar
- 2 Generalni sekretar
- 3 Generalni direktor
- 4 Politički direktor
- 5 Diplomatska akademija
- 6 Diplomatski protokol
- 7 Direkcije/Odeljenja
- 8 Odseci

Komentar: Nacrt zakona predviđa „političkog direktora“ kao i (neke) „generalne direkcije“. U organizacionoj strukturi Ministarstva trenutno postoji mesto generalnog direktora što nije predviđeno novim predlogom zakona. Zbog toga bi bilo dobro pojasniti i preformulisati ovu tačku, jer je nelogično imati nekoliko „generalnih direkcija“ umesto „direkcija“. Zbog toga bi bilo dobro vratiti mesto generalnog direktora, koji bi bio u hijerarhiji posle generalnog sekretara, pre političkog direktora.

Član 11. (Politički direktor), preformulisati tačku 3, koja glasi: „Mandat političkog direktora traje četiri (4) godine sa pravom ponovnog izbora na najviše dva (2) uzastopna mandata.“

Komentar: Predlaže se da se ova tačka preformuliše na sledeći način: „Mandat političkog direktora traje četiri (4) godine, sa pravom ponovnog izbora samo na drugi mandat.“ Razlog za to je što trenutna formulacija u predlogu zakona znači da nakon dva uzastopna mandata i nakon nekoliko godina pauze, politički direktor ima pravo da bude ponovo izabran na istu funkciju.

A Državljanstvo šefa misije

Član 23 (Uslovi za imenovanje šefa diplomatskog predstavništva), tačka 1.2 glasi „[Šef diplomatskog predstavništva] ne sme imati državljanstvo države domaćina“, dok Bečka konvencija o diplomatskim odnosima (1961) ovu mogućnost ne isključuje. Član 8, tačka 2 glasi: „Članovi diplomatskog osoblja misije mogu se birati među državljanima države kod koje se akredituje samo uz saglasnost te države, koja može u svako doba povući svoju saglasnost“.

B Tretman porodica diplomata

Jedna stvar koja se ne pominje ni u zakonima koji su trenutno na snazi, niti u ovom Predlogu zakona, jeste tretman porodica osoblja diplomatsko-konzularnog predstavništva. U tom kontekstu, komentari Generalnog konzulata Republike Kosovo u Ženevi na Memoranduma obrazloženja o predmetnom predmetu zakona o Službi za spoljne poslove Republike Kosovo bliži su međunarodnoj praksi, pa je naša preporuka da se ubace u predlog zakona kao zaseban član.

Komentari Generalnog konzulata u Ženevi na Memorandum obrazloženja na Predlog zakona o Službi za spoljne poslove zahtevaju da porodice diplomata ostvaruju pravo na socijalno i zdravstveno osiguranje u zemljama u kojima služe; da se se računa vreme provedeno u inostranstvu za potrebe radnog staža; da supružnici primaju 50% osnovne plate diplomata stepena službe atašea / trećeg sekretara (ako su u državi u kojoj im nije dozvoljeno da rade); da im Ministarstvo spoljnih poslova uplaćuje penzijske doprinose; ako je supružnik radio u javnoj instituciji pre odlaska u misiju, da ima pravo da po povratku bude ponovo imenovan na istu funkciju ili na njoj ekvivalentno mesto; da se pokrije trošak obrazovanja dece u slučajevima kada je nemoguće da deca pohađaju javne škole ili kada javno obrazovanje nije dostupno na engleskom, francuskom, nemačkom, španskom ili italijanskom jeziku.

Uredba o Službi za spoljne poslove, u članu 7, tačka 6 glasi: „Članovi uže porodice se podstiču da prate diplomatske predstavnike u njihovim funkcijama van zemlje kao i da učestvuju u životu diplomatskih i konzularnih misija”. Stoga, budući da se ovom uredbom podstiče pratnja članova porodice, bilo bi dobro da MSP obezbedi uslove za dostojanstven život porodicama diplomata, kako bi mogli sa lakoćom da ispune dužnosti i obaveze zastupanja zemlje, predviđene ovim aktima.

Predlog zakona kao takav takođe ne govori o još jednom problematičnom pitanju, koje je gore pomenuto u analizi važećeg zakonodavstva na snazi - dodaci za diplomatske službenike u zavisnosti od zemlje u kojoj su akreditovani. Dakle, novi predlog zakona takođe treba da se pozabavi pitanjem isplate dodataka, u zavisnosti od toga gde služe službenici diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Kosovo.

C Prevrveno povlačenje šefa misije

Ni zakoni na snazi ni ovaj predlog zakona ne bave se pitanjem prevremenog povlačenja šefa misije. Treba imati na umu da šefa misije treba povući samo u slučajevima ozbiljne prirode, a ovi slučajevi takođe moraju biti predviđeni zakonom. Učestala promena šefova misija u zemlji, koji ne uspeju da završe njihov pun četvorogodišnji mandat, daje lošu sliku o državi. Zbog toga je neophodno precizno definisati slučajeve kada treba izvršiti prevremeno povlačenje šefa misije, ali i diplomata nižeg ranga.

D Dodela zvanja

Predlog zakona takođe treba da precizira ulogu ministra/ministarke u dodeljivanju zvanja od strane Komisije za zvanja i disciplinu. Ministru/ki se ostavlja pravo da, u skladu sa kriterijumima utvrđenim u zakonu, stepen službe poveća za jedan više od onog koji preporučuje Komisija, ali ne bi trebalo njemu/njoj ostaviti na diskreciju da nekome smanji stepen službe koji Komisija dodeli, kako bi se izbegla nepravdna

kazna, kao i druge moguće nepravde sa ličnim motivima.

Novi predlog zakona ne precizira ko je organ koji suspenduje i donosi odluku o vraćanju atašea delegiranih od ministarstava i drugih vlasti (ataše snaga odbrane, policijski, kulturni atašei itd.) - dakle treba definisati da li u takvim slučajevima odluku donosi Ministarstvo kome ataše pripada ili MSP. Iako se podrazumeva da u takvim slučajevima treba da postoji koordinacija između dve institucije, bilo bi dobro to precizirati i predvideti slučajeve u kojima mogu nastupiti nesporazumi / neslaganja u vezi sa odlukama jedne ili druge strane.

E Počasni konzuli

Ovaj predlog zakona, za razliku od zakona koji su trenutno na snazi, predviđa poseban član o počasnim konzulima. Republika Kosovo je duž godina imenovala mnoge počasne konzule, čiji je broj nepoznat, jer o tim imenovanjima nije vođena evidencija. Ono što se dešavalo sa imenovanjima počasnih konzula je da su ljudi bliski politici, ali koji dolaze iz poslovnog sveta, imali koristi od takvih imenovanja, ostvarujući time oslobađanje od raznih poreskih dažbina, i korišćenjem pogodnosti koje nose sa sobom automobili sa diplomatskim tablicama.

Pored koristi koje ove funkcije donose, postoje i odgovornosti, jer počasni konzuli moraju da štite interese Republike Kosovo i njenih građana u onim zemljama u kojima žive. Međutim, počasni konzulati Republike Kosovo u svetu gotovo da ne postoje i ne funkcionišu, uprkos brojnim imenovanjima koja su se dogodila.

Dakle, bilo bi dobro da se u novom zakonu obradi i pitanje počasnih konzula posebnim poglavljem, a Ministarstvo spoljnih poslova da bude obavezano da stvori bazu podataka sa spiskom počasnih konzula i konzulata širom sveta, da kontroliše njihove delatnosti, kao i da se na službenoj internet stranici MSP-a objave lokacije i kontakti ovih Počasnih konzulata, kako bi u slučaju potrebe građani Republike Kosovo znali gde da se obrate. Trenutno MSP nema bazu podataka počasnih konzula imenovanih duž godina.

F Rodna zastupljenost

Ovaj predlog zakona takođe ne predviđa kvotu za zastupanje žena u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Kosovo. Prema tome, treba odrediti kvotu za rodnu zastupljenost unutar svake misije pojedinačno, ali i unutar lica imenovanih za šefove misija, kako bi se održala ravnoteža rodne zastupljenosti, kao i da bi se odrazila ravnoteža koja je predviđena **Zakonom o rodnoj ravnopravnosti**. U Skupštini se poštuje kvota od 30% zastupljenosti žena, iako Zakon propisuje ravnopravnu zastupljenost, međutim ova kvota se ne poštuje ni u drugim državnim institucijama, zbog čega Služba za spoljne poslove može postati institucionalni lider u tom pogledu, iz reda izvršnih institucija vlasti, tim više imajući u vidu činjenicu da Služba za spoljne poslove oslikava ugled jedne države u svetu.

S tim u vezi, **Zakon o rodnoj ravnopravnosti** predviđa da „*Jednaka zastupljenost polova u svim zakonodavnim, izvršnim, sudskim i drugim javnim institucijama ostvaruje se kada se obezbedi minimalna zastupljenost od pedeset posto (50)% za svaki pol, uključujući i njihove organe i odlučivanja*”, i isti mora biti uzet u obzir prilikom izrade novog Zakona o Službi za spoljne poslove.

Član 6 ovog Zakona [Posebne mere] izričito zahteva sledeće:

1. Javne institucije preduzimaju posebne privremene mere kako bi se ubrzala realizacija konkretne ravnopravnosti žena i muškaraca u onim oblastima gde postoje nejednakosti.
2. Posebne mere mogu uključivati:
 - 2.1. kvotu za dostizanje ravnopravne zastupljenosti žena i muškaraca ”.

Dakle, prvobitno treba odrediti kvotu koja bi vremenom mogla da se modifikuje, dok se ne postigne minimalna zastupljenost od pedeset procenata, predviđena gore pomenutim zakonom.

Prema službenoj internet stranici MSP-a, Kosovo trenutno ima ukupno 46 misija; od toga 32 ambasade, 13 konzulata i 1 posebna ekonomska kancelarija u Atini. Samo 5 od 32 ambasade Republike Kosovo (oko 15%) vode žene, dok samo 3 od 13 konzulata (oko 23%) predvode žene.

REMA SLUŽBENOJ INTERNET STRANICI MSP-A, KOSOVO TRENUTNO IMA UKUPNO 46 MISIJA; OD TOGA 32 AMBASADE, 13 KONZULATA I 1 POSEBNA EKONOMSKA KANCELARIJA U ATINI. SAMO 5 OD 32 AMBASADE REPUBLIKE KOSOVO (OKO 15%) VODE ŽENE, DOK SAMO 3 OD 13 KONZULATA (OKO 23%) PREDVODE ŽENE.

VII. Preporuke

1. Tačno odrediti postupak rotacije i slučajeve kada se tako nešto ostavlja na diskreciju ministru/ministarki spoljnih poslova;
2. Utvrditi kvotu politički imenovanih lica na čelu misija i, ako se proceni potrebnim (zbog nedostatka osoblja u Službi za spoljne poslove), vratiti staru kvotu od 50%, ali uz njeno strogo poštovanje;
3. Odrediti trajanje službe imenovanih na mestu šefova misija, koji nisu iz redova službe za spoljne poslove, odnosno onih koji su politički imenovani. Takođe odrediti da li im je dozvoljeno da produže svoj mandat ili da budu poslani u drugu zemlju, s obzirom na činjenicu da im je njihova politička težina to omogućila u prošlosti. Zakoni koji su trenutno na snazi predviđaju da politički imenovana lica služe samo jedan mandat, ali ovde postoji praznina, jer ne precizira da li se to odnosi samo na državu u koju su imenovani ili isti može biti imenovan na drugi mandat u nekoj drugoj državi;
4. Rešiti pitanje prevremenog povlačenja šefova misija i drugih diplomata, kao i odrediti slučajeve kada se tako nešto može učiniti kao i razloge za prevremeno povlačenje. Učestala promena šefova misija, svaki put kada se promeni Vlada, šteti ugledu Republike Kosovo u državi domaćinu, i pokazuje institucionalnu neodrživost;
5. Odrediti ulogu viših državnih institucija (Predsedništvo, Skupština i Vlada) u spoljnoj politici, jer se neslaganja među njima u vezi sa Službom za spoljne poslove odražavaju i na zemlje domaćine, što često dovodi u težak položaj naše diplomatske i konzularne misije;
6. Definisati ulogu političkog i civilnog osoblja u strukturi Ministarstva, kao i njihove odgovornosti u izradi i sprovođenju spoljne politike, kako bi se izbegle nesuglasice koje su se dešavale u prošlosti;
7. Definisati ulogu parlamentarnog odbora za spoljne poslove u praćenju sprovođenja spoljne politike. Promovisati parlamentarnu diplomatiju, koja bi bila dodata vrednost u predstavljanju zemlje u inostranstvu, kao i u jačanju položaja Republike Kosovo na međunarodnoj sceni;

8. Novi zakon da obaveže na uspostavljanje kvote za rodnu zastupljenost u Službi za spoljne poslove, a Ministarstvo je dužno da ispoštuje rodnu kvotu kako među osobljem pojedinačnih misija, tako i na nivou šefova misija;
9. Pozabaviti se pitanjem osnovne zarade i dodataka, u zavisnosti od zemlje službe;
10. Jasno definisati mandat počasnih konzula, kao i kriterijume za imenovanje počasnih konzula. Ministarstvo da kreira bazu podataka sa spiskom počasnih konzula, i kontaktima i lokacijama počasnih konzulata Republike Kosovo širom sveta, kako bi građani znali gde da se obrate u slučaju potrebe;
11. Osnažiti ulogu Diplomatske akademije i pretvoriti Akademiju u elitnu instituciju za zapošljavanje, obrazovanje i obuku mladih diplomata, uzimajući u obzir prakse drugih zemalja, posebno primer Diplomatske akademije u Beču;
12. Otkloniti nejasnoće u nazivima pojmova u zakonu, kako ne bi stvorili zabunu među onima koji čitaju zakon, ili među službenicima Službe za spoljne poslove Republike Kosovo;
13. Ubaciti poseban član, koji uređuje tretman porodica diplomata, kao i odgovornosti Ministarstva prema njima, kako u pogledu obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvenog i socijalnog osiguranja, uplate penzijskih doprinosa tokom boravka u inostranstvu, čuvanja radnog mesta (ako su pre odlaska u inostranstvo radili u javnim institucijama), uplate penzijskih doprinosa, pokrivanja putnih troškova itd.;
14. Restrukturirati organizacionu šemu Ministarstva predviđenu Predlogom zakona br. 06/L-154, koji predviđa ukidanje funkcije generalnog direktora. Dobro je imati generalnog direktora kao što je slučaj trenutno, koji je pod generalnim sekretarom u hijerarhiji MSP-a i koji nadgleda rad drugih direkcija i pomaže ministru u izradi spoljne politike. Ako se smatra potrebnim da se kreira mesto „političkog direktora“, predlaže se da bude pod generalnim direktorom.

Prilog I: Predlog Generalnog konzulata u Ženevi u vezi sa ubacivanjem posebnog člana koji uređuje pitanje porodica diplomata

1. Supružnik diplomate, deca do navršениh 18 (osamnaest) godina pod staranjem diplomate, kao i lica koja su pod njegovim / njenim zakonskim starateljstvom, uživaju pravo da poseduju diplomatski pasoš.
2. Ministarstvo spoljnih poslova pokriva meru socijalnog i zdravstvenog osiguranja supružnika diplomate i samo zdravstvenog osiguranja za decu do navršениh 18 godina starosti pod staranjem diplomate, kao i za lica koja su pod njegovim zakonskim starateljstvom.
3. Supružniku diplomate, koji ga prati na dužnosti u diplomatskoj misiji ili konzulatu, vreme boravka van zemlje priznaje se kao deo radnog staža. Za ovaj period supružnik diplomate polaže pravo na uplatu doprinosa za socijalno i penzijsko osiguranje u skladu sa zakonom, izračunato na osnovu osnovne zarade za zvanje atašea. U slučajevima kada supružnik nije u radnom odnosu, minimalna zarada utvrđena zakonom uzima se kao referentna zarada.
4. Supružnik diplomate, koji ga/je prati na dužnosti u diplomatskoj misiji ili konzulatu, prima mesečnu naknadu u iznosu od 50% osnovne zarade za zvanje atašea / trećeg sekretara, određenu odlukom Vlade.
5. Supružnik u pratnji diplomate dodeljenog u diplomatsku misiju ili konzularno predstavništvo ima pravo da bude zaposlen u zemlji domaćinu u slučajevima kada je to predviđeno bilateralnim sporazumom koji je Republika Kosovo zaključila sa državom domaćinom ili kada to država domaćin dozvoljava. Šef diplomatske misije ili konzularnog predstavništva obaveštava Ministarstvo spoljnih poslova o ovom zapošljavanju. U slučaju zaposlenja, supružnik ne polaže pravo na mesečnu naknadu prema stavu 4. ovog člana.
6. Supružnik koji je u vreme imenovanja diplomate na službu van zemlje, radio u javnoj instituciji, ima pravo da bude ponovo imenovan/a na isto radno mesto ili na mesto ekvivalentno njemu, po povratku na Kosovo. Državna institucija, u kojoj je supružnik bio zaposlen, u obavezi je da ga imenuje u roku od šest meseci od podnošenja zahteva za ponovno imenovanje u ovoj instituciji.
7. Ministarstvo spoljnih poslova finansijski pokriva osnovno i srednje obrazovanje dece osoblja imenovanog u diplomatsku misiju ili konzularno predstavništvo. Ministarstvo spoljnih poslova obezbeđuje finansiranje ovog obrazovanja u slučajevima kada:
 - 7.1. Se javna škola u zemlji u kojoj se nalazi akreditovano predstavništvo plaća;
 - 7.2. Jezik nastave u javnim školama nije engleski, francuski, italijanski, nemački ili španski.
8. Način, kriterijumi i uslovi finansiranja predviđeni ovim članom utvrđuju se podzakonskim aktom.

Podržao:

